

meddelade föreskriften, att förstnämnda bestämmelse skall gälla jämväl brännvin, som tillverkas vid bränneri under tid, då maniokarot eller andra väsentligen lika stärkelserika, utländska ämnen där användas, skola, under de villkor Konungen bestämmer, upphöra att gälla beträffande brännvin, tillverkat i samband med pressjästberedning.

Denna förordning träder i kraft å dag, som Konungen bestämmer, och gäller tills vidare till dag, som likaledes av Konungen bestämmes, dock ej längre än till den 1 maj 1918.

Riksdagen får härmed för Eders Kungl. Maj:t tillkännagiva, att riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förenämnda proposition, nr 313, antagit ovan införda förslag till förordning om visst undantag från tillämpningen av stadgandet i 13 § 4 mom. i förordningen den 11 oktober 1907 angående tillverkning av brännvin m. m.

Stockholm den 13 juni 1917.

Med undersätlig vörndnad.

Nr 252.

Godkänd av första kammaren den 5 juni 1917.

Godkänd av andra kammaren den 5 juni 1917.

*Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av väckt motion
angående rätten att till avsalu förskära vin med brännvin.*

(Bevillningsutskottets betänkande nr 46.)

Till Konungen.

I en inom riksdagen väckt motion har föreslagits, »att riksdagen, därest nykterhetsgruppens motion om antagande av ny rusdrycksförsäljningsförordning icke vinner riksdagens bifall, måtte besluta sådan

ändring av Kungl. Maj:ts nådiga förordning angående försäljning av vin och öl den 9 juni 1905, att till avsalu försäkring av vin med brännvin icke må äga rum annat än efter särskilt av kontrollstyrelsen lämnat bifall».

Vid detta ärendes behandling inom riksdagen har i vederbörlig ordning begärts kontrollstyrelsens yttrande i anledning av förevarande motion.

I sitt med anledning härav avgivna yttrande har kontrollstyrelsen till en början framhållit, att de restriktiva åtgärder, som under de senaste åren vidtagits gent emot brännvinsförsäljningen och särskilt gent emot utminuteringsen av brännvin, haft till följd ett ansenligt ökande av vinförsäljningen samt att förbrukningen av alkoholhaltiga drycker i stor omfattning inriktat sig på billiga, ej sällan mycket alkoholstarka viner, vilka fått tjäna som surrogat för brännvin. Genom de åtgärder, som vidtagits för stävjande av detta missförhållande — såsom återkallande av försäljningstillstånd för sådana handlande, som gjort sig kända för att utan urskillning försälja dylika viner, samt fastställande av minimipriser för viner — syntes ringa påföljd hava vunnits. Enligt kontrollstyrelsens mening kunde denna ur nykterhets-synpunkt skadliga vinförsäljning förhindras, därest all vinförsäljning lades under brännvinsförsäljningsbolag. Intill dess detta komme att genomföras syntes emellertid vissa resultat i åsyftad riktning kunna vinnas genom att ställa försäkring av vin med brännvin under kontroll.

Styrelsen har vidare uttalat, att de billiga viner, som hittills försålts i Sverige, i mycket stor utsträckning endast till en mindre del torde hava innehållit verkliga viner, d. v. s. jästa produkter av friska druvor. I allmänhet hade de huvudsakliga beståndsdelarna i dessa viner utgjorts av brännvin, safter, socker, vatten och även essenser. Sådan försämring eller rent av förfalskning av viner hade kommit i bruk på grund av den rådande skarpa konkurrensen mellan vinförsäljarna samt kunnat ostört utveckla sig därigenom att varje kontroll på detta område saknats.

Styrelsen har härefter anfört, att av gällande brännvinsförsäljnings-förordning torde framgå, att en alkoholhaltig vätska, som är att anse som förskuret vin, icke skall behandlas såsom brännvin, men att vad som borde förstås med försäkring av vin icke funnes angivet i lagstiftningen. Däremot hade, enligt det statsrådsprotokoll som bifogats propositionen nr 79 den 6 mars 1905 med förslag till förordning angående försäljning av brännvin, dåvarande chefen för finansdepartementet gjort vissa uttalanden beträffande försäkring av vin. Efter att hava meddelat ett utdrag härur har kontrollstyrelsen anfört, att av departements-

chefens uttalanden framginge den uppfattningen, att såsom förskäring av vin vore att anse tillsättning av »en obetydlig myckenhet alkoholhaltig vätska» till vinet »för hållbarhetens eller smakens skull», men att tillsättning av brännvin till andra drycker än vin — och här hade tydligen med vin avsetts s. k. naturvin, d. v. s. en på druva, bär eller frukt jäst dryck — ej kunde anses som förskäring. Den uppfattning, som sålunda vid framläggandet av förslaget till gällande brännvinsförsäljningsförordning kommit till uttryck, hade emellertid, enligt kontrollstyrelsens mening, icke haft något inflytande på utövandet av vinberedningen inom landet. Fastmera syntes i icke ringa omfattning hava förekommit, att sådana med brännvin tillsatta drycker, vilkas försäljning enligt chefens för finansdepartementet ovan omnämnda uttalanden bort vara underkastad enahanda kontroll som handeln med brännvin, försålts såsom vin. Anledningarna till dessa otillfredsställande förhållanden hade enligt styrelsens mening varit dels bristen på närmare bestämmelser om vad som bör förstås med vin samt om huruledes ett vin får tillverkas och beredas eller med andra ord bristen på en lag om viner, dels ock att det icke funnits någon myndighet som haft befogenhet att övervaka förhållandena på dessa områden. Kontrollstyrelsen har vidare erinrat, att åtminstone i viss utsträckning en tillfällig övervakning av vinberedningen inom riket blivit införd genom den i kungörelsen den 3 november 1916 angående vissa inskränkningar i detaljhandeln med brännvin samt försäljningen av vin och öl intagna bestämmelsen därom, att till avsalu förskäring av vin med brännvin icke må äga rum annat än efter särskilt av kontrollstyrelsen lämnat tillstånd.

Efter det kontrollstyrelsen redogjort för de grundsatser, styrelsen följt vid behandlingen av ansökningar om tillstånd att förskära vin med brännvin, har styrelsen framhållit, att de erfarenheter, som vunnits under den tid, styrelsen haft att taga befattning med vinförskäringsärenden enligt styrelsens mening ådagalade önskvärdheten av, att förskäring av vin med brännvin icke finge äga rum utan särskilt tillstånd. Kontrollstyrelsen ville sålunda tillstyrka införandet i lagstiftningen av en bestämmelse av sådant innehåll, som i förenämnda motion föreslagits.

På sätt framgår av motionärens i början av denna skrivelse återgivna hemställan, avsåg denna, att den ifrågasatta bestämmelsen skulle införas i lagstiftningen endast under förutsättning att »nykterhetsgruppens motion om antagande av ny rusdrycksförsäljningsförordning icke vunne riksdagens bifall». Då riksdagen numera för sin del antagit förordning angående försäljning av rusdrycker, vilken förordning beträf-

fande försäljningsbestämmelserna i huvudsak överensstämmer med nykterhetsgruppens motioner, synes den förutsättning hava bortfallit, under vilken motionären tänkt sig, att den av honom föreslagna bestämmelsen skulle vara behövlig. I fråga härom har emellertid kontrollstyrelsen anfört, att, oavsett om innevarande riksdag beslöte en ny lagstiftning angående försäljning av rusdrycker, det vore av behovet påkallat, att en bestämmelse om särskilt tillstånd att förskära vin infördes i lagstiftningen. Då den omförmälda bestämmelsen i kungörelsen den 3 november 1916 vore av tillfällig natur och då en eventuell ny rusdryckslagstiftning icke kunde beräknas komma att träda i kraft förrän något år efter beslutets fattande — den av riksdagen antagna författningen är avsedd att träda i kraft den 1 januari 1919 — syntes det styrelsen lämpligt, att intill tiden för den nya lagstiftningens ikraftträdande vin icke finge förskäras utan särskilt tillstånd. Slutligen har kontrollstyrelsen ånyo framhållit betydelsen av att tillverkningen av viner inom landet blir reglerad genom en särskild författning.

Den i motionen förordade bestämmelsen har kontrollstyrelsen ansett lämpligen böra infogas under 3 § i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av vin och öl, och har styrelsen i sådant hänseende föreslagit ändrad lydelse av sistnämnda paragraf.

Genom den av riksdagen antagna förordningen angående försäljning av rusdrycker har stadgats, att detaljhandel med vin, liksom dylik handel med andra rusdrycker, må idkas endast av särskilda för ändamålet bildade bolag. Den kontroll över vinhandeln, som därigenom kommer till stånd, medför givetvis, att den i motionen föreslagna bestämmelsen icke blir erforderlig. Men med hänsyn därtill att nämnda förordning är avsedd att träda i kraft först den 1 januari 1919, har riksdagen i anslutning till vad kontrollstyrelsen anfört funnit behovet påkalla, att intill dess förordningen träder i kraft i lagstiftningen införas bestämmelse därom att förskäring av vin med brännvin till avsalu icke må äga rum utan inhämtat tillstånd av kontrollstyrelsen. Mot kontrollstyrelsens förslag i fråga om bestämmelsens avfattning och infogande i gällande förordning angående försäljning av vin och öl har riksdagen icke haft något att erinra.

Den kontroll över vinhandeln, som såväl den av riksdagen beslutade bestämmelsen som ock den nya förordningen angående rusdrycksförsäljningen torde möjliggöra, skall säkerligen vara ägnad att avhjälpa till stor del de missförhållanden, om vilka kontrollstyrelsen talat. I likhet med styrelsen hyser emellertid riksdagen den uppfattningen, att i

nämnda syfte även kräves att tillverkningen och beredningen av viner inom landet blir reglerad genom särskild författning av i huvudsak det innehåll, som kontrollstyrelsen antytt.

Riksdagen har därför velat hos Eders Kungl. Maj:t göra framställning om utredning och förslag i nu angivna syfte.

Riksdagen får för Eders Kungl. Maj:t tillkännagiva, att riksdagen på grund av vad sålunda anförts beslutat, att 3 § i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av vin och öl skall erhålla följande ändrade lydelse:

3 §.

1. Till avsalu må förskäring av vin med brännvin icke äga rum annat än efter särskilt av kontrollstyrelsen lämnat tillstånd.
2. Vin eller öl, som är försatt med något för hälsan skadligt ämne eller med sackarin, får ej hållas till salu.

Därjämte får riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t ville, efter verkställd utredning i ämnet, låta utarbета och för riksdagen framlägga förslag till sådan lagstiftning i fråga om tillverkning och beredning av viner, vartill utredningen kan giva anledning.

Stockholm den 5 juni 1917.

Med undersåtlig vördnad.
